

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
CIVILINIO KODEKSO 3.211, 3.217, 3.224, 3.243, 3.246, 3.250, 3.260, 3.261, 3.262,
3.264, 3.266 IR 3.269 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS**

2025 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 3.211 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.211 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Siekiant užtikrinti geriausius įvaikinamo vaiko interesus, amžiaus skirtumas, nustatytas šio straipsnio 1 dalyje, teismo gali būti sumažintas.“

2 straipsnis. 3.217 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.217 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija įvertina, ar asmuo, norintis įvaikinti, atitinka šio kodekso 3.210 straipsnio 1–4 dalyse bei 3.211, 3.216 straipsniuose nustatytus reikalavimus, o valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos atestuoti asmenys, kuriems keliamus reikalavimus, jų rengimo, atestavimo bei kvalifikacinių kategorijų suteikimo tvarką nustato valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija, Vyriausybės nustatyta tvarka įvertina būsimų įtėvių gyvenimo sąlygas, gyvenimo būdą, psichosocialinę aplinką, jų gebėjimus užtikrinti vaikui saugią aplinką, kompensuoti vaiko raidos, sveikatos sutrikimus, padėti vaikui įgyti socialinių bei savarankiškumo įgūdžių ir pateikia išvadą dėl jų pasirengimo įvaikinti.“

3 straipsnis. 3.224 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.224 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.224 straipsnis. Lietuvos Respublikos piliečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, užsienio valstybės piliečių ir asmenų be pilietybės, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, bei užsieniečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, teisė įvaikinti

1. Įvaikinantiems Lietuvos Respublikos piliečiams, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, užsienio valstybės piliečiams ir asmenims be pilietybės, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, taikomos šio kodekso 3.209–3.223 straipsniuose nustatytos taisyklės.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys, kuriems taikomos šio kodekso 3.209–3.223 straipsniuose nustatytos taisyklės, turi teisę įvaikinti, jei yra visos šios sąlygos:

1) per šešis mėnesius nuo vaiko įrašymo į galimų įvaikinti vaikų sąrašą neatsiranda Lietuvos Respublikos piliečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje, prašymų įvaikinti ar globoti vaiką (rūpintis vaiku);

2) vaiko, kuriam paskirtas nuolatinis globėjas (rūpintojas) ir nustatyta globa (rūpyba) šeimoje, globėjas (rūpintojas) duoda teismui rašytinį sutikimą įvaikinti. Atsisakymas duoti sutikimą įvaikinti turi būti motyvuotas;

3) atsisakymo duoti šios dalies 2 punkte nurodytą rašytinį sutikimą įvaikinti motyvai yra nepagrįsti.

3. Užsieniečiams, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, taikomos šio kodekso 3.209–3.223 straipsniuose ir šio straipsnio 2 dalies 1–3 punktuose nustatytos taisyklės ir jie turi teisę įvaikinti tik tuo atveju, jei nėra turinčių teisę įvaikinti Lietuvos Respublikos piliečių, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra užsienio valstybėje, užsienio valstybės piliečių ir asmenų be pilietybės, kurių nuolatinė gyvenamoji vieta yra Lietuvos Respublikoje.

4. Teismas turi teisę vaiko interesais priimti sprendimą įvaikinti be globėjo (rūpintojo) sutikimo.

5. Kai vaikas įvaikinamas kitoje valstybėje, turi būti imamasi visų reikiamų priemonių, kad vaiko įkurdinimas kitoje valstybėje neleistų su tuo susijusiems asmenims gauti nepateisinamos materialinės naudos.

6. Jei vaiką įvaikina asmenys, nurodyti šio straipsnio 1 ir 3 dalyse, privalo būti atsižvelgta į vaiko auklėjimo tęstinumą, etninę kilmę, religinę ir kultūrinę priklausomybę, gimtąją kalbą, taip pat į tai, ar valstybės, į kurią vaikas įvaikinamas, teisė atitinka 1993 m. gegužės 29 d. Hagos konvencijos dėl vaikų apsaugos ir bendradarbiavimo tarptautinio įvaikinimo srityje reikalavimus.“

4 straipsnis. 3.243 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.243 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Globėjai ir rūpintojai privalo informuoti globos ir rūpybos instituciją apie savo gyvenamosios vietos pasikeitimą.“

5 straipsnis. 3.246 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.246 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Globėjas ar rūpintojas gali būti atleidžiamas ar nušalinamas nuo pareigų teismo nutartimi, išskyrus atvejus, kai nustatyta vaiko laikinoji globa ar rūpyba. Šiais atvejais globėjas ar rūpintojas gali būti atleidžiamas ar nušalinamas nuo pareigų valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos sprendimu.“

6 straipsnis. 3.250 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.250 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vaikus, kuriems reikalinga globa (rūpyba), nustato, šių vaikų apskaitą tvarko ir užtikrina valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija. Ši institucija, nustačiusi vaiką, kuriam reikalinga globa (rūpyba) šio kodekso 3.254 straipsnio 2 ar 3 punkte nurodytais pagrindais, privalo ne vėliau kaip kitą darbo dieną nuo teismo leidimo paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą užregistravimo valstybinėje vaiko teisių apsaugos institucijoje dienos, o nustačiusi vaiką, kuriam reikalinga globa (rūpyba) šio kodekso 3.254 straipsnio 1, 4 ar 5 punkte nurodytais pagrindais, – per tris darbo dienas nuo vaiko, kuriam reikalinga globa (rūpyba), nustatymo dienos pateikti globos centrui nurodymą parinkti vaikui laikinąjį globėją (rūpintoją) ir pateikti rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo. Valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija apie kreipimąsi į teismą dėl leidimo paimti vaiką iš jo atstovų pagal įstatymą per vieną darbo dieną nuo kreipimosi į teismą dienos informuoja savivaldybės administraciją ir globos centrą.“

7 straipsnis. 3.260 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.260 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Bendras vaikų skaičius gali būti didesnis, nei nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, jeigu neišskiriami broliai ir seserys, arba mažesnis, jeigu globojamas vaikas su negalia.“

8 straipsnis. 3.261 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.261 straipsnio 2 dalies nuostatą iki dvitaškio ir ją išdėstyti taip:

„2. Vaiko iki trejų metų globa vaikų globos institucijoje įstatymų nustatyta tvarka gali būti nustatyta tik išimtiniais atvejais. Valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija vaiko iki trejų metų globą vaikų globos institucijoje laikinosios globos atveju gali nustatyti, o nuolatinės globos atveju – teismui siūlyti nustatyti tik esant bent vienai iš šių priežasčių:“.

9 straipsnis. 3.262 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.262 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.262 straipsnis. Vaiko laikinosios globos (rūpybos) nustatymas

Vaiko laikinoji globa (rūpyba) valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos sprendimu nustatoma per tris darbo dienas nuo šio kodekso 3.250 straipsnio 3 dalyje nurodytos globos centro rekomendacijos užregistravimo valstybinėje vaiko teisių apsaugos institucijoje dienos.“

10 straipsnis. 3.264 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3.264 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Jeigu nustatoma vaiko laikinoji globa (rūpyba), vaiko globėjas (rūpintojas) skiriamas valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos sprendimu. Globos centras rekomendaciją dėl globėjo (rūpintojo) paskyrimo valstybinei vaiko teisių apsaugos institucijai privalo pateikti ne vėliau kaip per septynias darbo dienas nuo šio kodekso 3.250 straipsnio 1 dalyje nurodyto valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos nurodymo užregistravimo globos centre dienos. Savivaldybės administracija turi užtikrinti, kad rekomendacija būtų pateikta per šioje dalyje nustatytą terminą.“

2. Pakeisti 3.264 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos sprendime dėl vaiko globėjo (rūpintojo) skyrimo nurodoma: institucijos, priėmusios sprendimą, pavadinimas, sprendimo priėmimo data, vaiko globos (rūpybos) rūšis, vaiko globėjas (rūpintojas), budintis globotojas, jei vaiko globa (rūpyba) nustatoma globos centre, globojamas (rūpinamas) vaikas, vaiko globos (rūpybos) vieta, institucija, atsakinga už globojamam (rūpinamam) vaikui nuosavybės teise priklausančio turto apsaugą, kitos svarbios aplinkybės, turinčios reikšmės vaiko globai (rūpybai) ir jos nustatymui. Jei tai būtina siekiant apsaugoti geriausius vaiko interesus, nustatant vaiko laikinąją globą (rūpybą), globėju (rūpintoju) arba budinčiu globotoju skiriamo fizinio asmens duomenys šio asmens rašytiniu prašymu ir (ar) vaiko laikinąją globą (rūpybą) nustatančio subjekto sprendimu gali būti neatskleidžiami vaiko tėvams (tėvui arba motinai), kurių globos vaikas neteko. Tokiu atveju globėjas (rūpintojas) šio kodekso 3.271 straipsnio 5 ir 6 punktuose nustatytas pareigas įgyvendina tarpininkaujamas valstybinės vaiko teisių apsaugos institucijos.“

11 straipsnis. 3.266 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3.266 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„3.266 straipsnis. Vaiko globos (rūpybos) organizavimas

1. Vaiko globą (rūpybą) pagal šiame kodekse ir įstatymuose nustatytą kompetenciją organizuoja valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija ir savivaldybių administracijos.

2. Organizuodamos vaiko globą (rūpybą), savivaldybės administracija ir valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija bendradarbiauja tarpusavyje ir su globos centru, taip pat kitomis tos savivaldybės institucijomis, nevyriausybinėmis ir kitomis organizacijomis, susijusiomis su vaiko teisių apsauga.

3. Savivaldybių administracijos Vyriausybės nustatyta tvarka bendradarbiauja tarpusavyje, keičiasi informacija apie vaikų globos institucijose gyvenančius vaikus, kuriems nustatyta globa (rūpyba), praneša viena kitai apie asmenis, pareiškčius norą globoti (rūpinti) vaiką ar vaikus, taip pat globoti (rūpinti) vaikus norintiems asmenims teikia informaciją apie savo ir kitose savivaldybėse globojamus (rūpinamus) vaikus.

4. Vaiko globos (rūpybos) organizavimo tvarką pagal šią knygą nustato Vyriausybės patvirtinti Vaiko globos organizavimo nuostatai.“

12 straipsnis. 3.269 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3.269 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) pilnametis;“.

2. Pripažinti netekusiu galios 3.269 straipsnio 7 punktą.

13 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus 4, 7 bei 12 straipsnius ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2026 m. sausio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir valstybinė vaiko teisių apsaugos institucija iki 2025 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 1–3, 5, 6, 8–11 straipsnių įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Iki 2025 m. gruodžio 31 d. pradėtos vaiko globos (rūpybos) ar įvaikinimo organizavimo procedūros, išskyrus asmens, norinčio globoti (rūpinti) vaiką, amžiaus vertinimo procedūrą, baigiamos pagal Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nuostatas, galiojusias iki 2025 m. gruodžio 31 d.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Lietuvos Respublikos Prezidentas